

ČASOSLOV

Trajanje kateheze: 90 minuta

Broj sudionika: 10-12

Dob sudionika: srednjoškolci/studenti

Ciljevi:

upoznati se sa strukturom Božanskog časoslova

rasti u otkrivanju važnosti molitve Časoslova

animirati župne zajednice za moljenje Časoslova

MOLITVENO-SLAVLJENIČKI ASPEKT

>>> mladi se nalaze u sjenicama zajedno s animatorom grupe i svećenikom. Kada se svi prikupe, ostaje se kratko u tišini, zatim animator susret započinje znakom križa i pjesmom Psalam 23: Gospodin je pastir moj.

Jahve je pastir moj:

ni u čem ja ne oskudijevam;

na poljanama zelenim

on mi daje odmora.

Na vrutke me tihane vodi

i krijepi dušu moju.

Stazama pravim on me upravlja

radi imena svojega.

Pa da mi je i dolinom smrti proći,

zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.

Tvoj štap i palica tvoja

utjeha su meni.

Trpezu preda mnom prostireš

na oči dušmanima mojim.

Uljem mi glavu mažeš,

čša se moja prelijeva.

Dobrota i milost pratit će mene

sve dane života moga.

U Jahvinu ću domu prebivati

kroz dane mnoge.

>>> *animator započinje susret pitanjem svakom sudioniku i moli da odgovore jednom riječju, a da ipak opišu svoje trenutno stanje: **Kako se osjećaš?***

>>> *nakon kraćih odgovora animator nastavlja...*

Sada je svatko od vas iznio neki svoj osjećaj. Svoje trenutno stanje koje izvire iz naše nutrine. Ponekad se osjećamo dobro, ponekad baš i ne, nekada smo veseli, puni elana, nadanja..., a ponekad nas uhvati kakav strah, tjeskoba, gorčina... U svakom tom osjećaju imamo osobu kojoj se možemo obratiti. Nekada su nam to bližnji, obitelj i prijatelji, a ponekad je potrebno ući u nutrinu i susresti se s Onime koji progovara mome srcu – a to je sam Gospodin. Nekada molimo uobičajene molitvene obrasce, ponekad pronalazimo vlastite riječi. No, u Crkvi postoji i još jedna vrsta molitve, a to je molitva Časoslova. **Jeste li kada čuli za Časoslov? Što je to?**

>>> *kada sudionici kažu svoje mišljenje, animator nastavlja...*

Božanski časoslov je skup molitava Crkve za pojedine časove dana. Naziv časoslov, često upotrebljavan i povezan s pridjevskim dodatkom »božanski« ili »crkveni«, u latinskome glasi 'officium', što bi značilo dužnost i službu, ali sve više prevladava mišljenje da je riječ o liturgiji, odnosno o 'liturgiji časova'. Već u židovskoj tradiciji znamo za 'molitvu časova' u Hramu i sinagogama, što je prakticirao i sam Isus, a Crkva je kasnije tu bogoslužnu molitvenu predaju, u točno određeno doba dana, još više razvijala. Tako se vremenom ustaljivala jutarnja i večernja molitva, potom i molitva u drugim satima (treći, šesti i deveti čas), a broje se prema dvanaest 'ura svjetla' (grčko-rimska podjela dana počinjala je ujutro u šest sati). Časoslov je kroz dugu povijest Crkve doživio mnoge promijene i u ovom obliku u kakvom ga imamo danas, možemo zahvaliti II. vatikanskom koncilu.

>>> *animator postavlja pitanje: **Što mislite, kome je namijenjen? Tko najčešće moli Časoslov?***

Časoslov mole svećenici, redovnici i redovnice. I to ne samo zato jer je to samo njihova dužnost, već na taj način, svi zajedno, svaki na svojem mjestu, u isto vrijeme, Gospodinu upućuje svoju molitvu.

>>> animator postavlja pitanja:

Jeste li se kad susreli s molitvom Časoslova ili ste bar nekada molili neke njegove dijelove?

Moli li se kada Časoslov u vašoj župnoj zajednici, u kojim trenucima bi ga bilo najbolje moliti?

>>> *animator ostavlja sudionicima vrijeme da se izraze, a zatim nastavlja...*

Sada ćemo podijeliti svakome jedan Časoslov i pokušajte ga vrlo kratko prelistati i vidjeti što se sve u njemu nalazi. Imate 2 do 3 minute.

>>> *nakon što prelistaju, animator pita: **Što ste sve zapazili da se u njemu nalazi?***

>>> *animator ostavlja sudionike da iznesu što su sve tamo našli, te nastavlja...*

Naravno da nije moguće sve odjednom prelistati i dobro promotriti. Kroz ove dane već smo imali priliku, a i još ćemo imati moliti Časoslov. U njemu nalazimo ulomke biblijskih tekstova, Psalme, dijelove iz života nekih svetaca itd. To nam sve pomaže kako bismo dublje ponirali u molitvu, u susret s Gospodinom.

KAKO MOLITI ČASOSLOV?

>>> *animator objašnjava ovim ili sličnim riječima (služi kao predložak kako bi znali što treba iznijeti; naglasak je na boldanom tekstu)...*

Za molitvu Časoslova, kako bismo znali što moliti, moramo pratiti kalendar koji se donosi na početku svakog Časoslova, a koji u sebi razlikuje tri stupnja slavlja: I. svetkovine (npr. svaka nedjelja, Uskrs), II. blagdane (npr. Božić) te III. spomendane (npr. bl. Augustin Kažotić). Kada

po kalendaru vidimo što Crkva koji dan slavi, onda nas i sam Časoslov za svaki taj pojedini dan upućuje što i kako molimo.

Svaki dan započinje Pozivnikom te se moli Psalam 94: Dođite, kličimo Gospodinu. Od prve riječi ovoga psalma dolazi ime za početak službe časova: Pozivnik – poziv upućen svim stvorenjima da pjesmom hvale Boga.

Svaki se čas liturgije časova (osim u pozivniku, kada se na početku dana moli stih R. Otvori, Gospodine, usne moje! O. I usta će moja navješćivati hvalu tvoju. Ps 50,17) uvodi stihom: R. Bože, u pomoć mi priteci! O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš! (Ps 69,2). Nakon stiha slijedi doksologija Slava Ocu... Aleluja, koja potvrđuje molitvu upravljenu Presvetom Trojstvu.

Zatim slijedi himan i nakon njega antifona koja se donosi posebno za svaki psalam koji je sastavljen od stihova koji su podijeljeni u dva polustiha. Prvi je polustih do zvjezdice (*), a drugi od zvjezdice do kraja stiha. Običaj je da se kod * učini stanka koja traje koliko treba da se u sebi izgovore riječi „Ave Maria.“

U časoslovu postoje dvije vrste čitanja: dugo i kratko. Kratko čitanje (ima ih oko 500): uzima se isključivo iz Svetoga pisma, a čita se u jutarnjoj, večernjoj, trećem, šestom, devetom času, te povečerju. Slijedi otpjev koji je nazvan tim imenom zbog toga što jedan pjeva, a zbor odgovara. Sam otpjev je dvodijelan, podijeljen na dva dijela zvjezdicom (*).

U liturgiju časova uvijek su bili umetani hvalospjevi iz Staroga i Novog zavjeta kao sastavni dijelovi, a po svojoj strukturi i pjesničkom izrazu slični su psalmima. U jutarnjoj se između prvoga i drugog psalma umeće hvalospjev iz Staroga zavjeta. U večernjoj se poslije drugoga psalma stavlja hvalospjev Novoga zavjeta. Evanđeoski hvalospjevi Blagoslovljen (moli se svaki dan u Jutarnjoj), Veliča (moli se svaki dan u Večernjoj) i Sad otpuštaš (moli se svaki dan u Povečerju) zaslužuju iste časti kao kad se čita i sluša Evanđelje.«

U današnjoj molitvi časoslova molbenica jutarnje i prošnje večernje smještene su nakon evanđeoskog hvalospjeva. Molbenica u jutarnjoj uključuje zaziv za preporuku i ima svrhu posvetiti Bogu dan, dok su prošnje u večernjoj općenitije, posredničke i zagovorne molitve.

Nakon molbenice slijedi molitva Oče naš pri svakom završetku Jutranje i Večernje nakon čega slijedi vlastita molitva dana.

UKRATKO

Jutarnja – Laudesmatutinae

Ako se moli kao prvi čas dana, počinje uvodom:

R. Otvori, Gospodine, usne moje! O. I usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

Antifona – pozivnik

Psalam 94 (može se uzeti i Ps 99, 66 ili 23)

Himan

Psalmodija: dva psalma s antifonama i hvalospjev

Kratko čitanje

Kratki otpjev

Zaharijin hvalospjev Blagoslovljen s antifonom

Molbenica

Očenaš

Molitva

Formula završetka

Srednji čas – treći, šesti, deveti – svi časovi idu istim slijedom

Uvod: R. Bože, u pomoć mi priteci! O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš!

Slijedi doksologija Slava Ocu...

Himan

Psalmodija: tri dijela psalma s jednom ili trima antifonama

Kratko čitanje

Stih

Molitva

Formula završetka

Večernja – Vesperae

Moli se na isti način kao i jutarnja, osim što se umjesto Zaharijina hvalospjeva Blagoslovljen moli Marijin hvalospjev Veliča s antifonom.

Povečerje – Completorium

Uvod: R. Bože, u pomoć mi priteci! O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš!

Slijedi doksologija Slava Ocu...

Pokajnički čin (u šutnji)

Himan

Psalmodija: jedan ili dva psalma ili dijelovi jednoga psalma s antifonama

Kratko čitanje

Kratki otpjev

Šimunov hvalospjev Sad otpuštaš s antifonom

Molitva

Formula blagoslova

Marijanska antifona

>>> u današnjoj radionici svaka skupina mladih će sa svojim svećenikom i animatorom organizirati i pripremiti molitvu jednoga časa za idući dan (I. grupa – jutarnju, II. grupa – večernju i treća grupa – povečerje)

>>> posebno trebamo staviti naglasak na: pjevanje himna; način moljenja psalama (pjevanje/čitanje); kratko čitanje; način moljenja hvalospjeva Blagoslovljen/Veliča (čitanje/pjevanje); molbenica; ispit savjesti (samo za službu Povečerje)

MOLITVENI ZAVRŠETAK >>> Molitva devetog časa (predmoli svećenik)